

مشروح مذاکرات مجلس شورای ملی جمهوری اسلامی ایران*

صورت مشروح مذاکرات جلسه علنی روز دوشنبه بیست و سوم تیرماه ۱۳۵۹

فهرست مندرجات

- دکتر چمران.
۱- تلاوت آیاتی از کلام الله مجید.
۲- بیانات قبل از دستور آقایان: کیاوش، دکتر روحانی، خلخالی،
۳- بحث پیرامون انتخاب اعضای حقوقدان شورای نگهبان.
۴- پایان جلسه.

جلسه ساعت نه و پنجاه دقیقه به ریاست آقای دکتریدالله سجایی تشکیل شد

جلسات سری اعلام بشود ولی از آنجائی که حکومت جمهوری اسلامی حکومت خاصی است از ولایت فقیه مبنی بر ولایت فقیه، ولایت فقیه خود از مردم چیزی را پنهان ندارد پس بناچار سیاست همه باید این باشد که از پنهان کاری بر حذر باشند. دعائی که خواندم کم من بلاه دفعته نکره آمدن بلا، اشاره بر این است که مخصوصاً در این زمانی که ما هستیم بلاها بسیار زیاد است. توطئه‌ها بسیار زیاد و چه بسا توطئه‌های بسیار بزرگ را خدای انقلاب خودش در نطفه خفه می‌کند بدون اینکه ما بفهمیم اما گاهی بعضی از اینها که معلوم نیست آن نسبت به گذشته‌ها که خدا دفع کرده بزرگتر هم باشد مخصوصاً افشاء میشود و یا خدا افشاء می‌کند به خاطر درسهائی که ما باید از این توطئه بیاموزیم بناچار در اینگونه موارد شاید هر چقدر توطئه بیشتر باشد بنبغ ما باشد عسی ان تکرهوا شیئا و هو خیر لکم به شرط اینکه تنبه این دعا در روز اول ماه رمضان نه فقط در ماه رمضان بلکه همیشه برای همه ما و مخصوصاً برای متصدیان امور باشد. از تنبه‌هایی که این توطئه برای ما باید دست بدهد. یکی اینست که انتصابات و انتخابات همیشه مخصوصاً در دوره انقلاب باید دقیق باشد. فقط فریب ظاهر را خوردن و یک شخصی که تا دیروز دستش به خون آغشته بود حالا بیاید چند تا صلواتی بفرستد و خودش را در لباس انقلاب جا بزند و ما را گول بزند که در رأس بعضی از امور قرار بگیرد که اشاره خواهم کرد چه کسانی هستند و به ناچار همین مسأله تنبه دیگری به ما میدهند زیرا ما الان در حال انتخاب نخست وزیر و وزراء هستیم و شاید از الطاف خفیه خداست که بیشتر در این باره دقت بشود تنبه دوم اینکه در انقلاب بهترین جوانان و بهترین گلهای ما بدست فرماندهان ناپاک ارتش پرپر شد و همچنان که تاریخ سپاهکاران همینطور بوده گناه این کار را به گردن سربازان عزیز و فرماندهان جزء ما انداختند.

رئیس - آقای کیاوش از بیان مطالبی که ممکن است ایجاد ناراحتی کند اجتناب فرمایید.
کیاوش - آقای دکتر این تنبه‌هاست، این تنبه‌ها را می‌خواهم اشاره کنم. بعد از انقلاب امام است با آن خردمندی کاملش بمردم حالی کرد که اگر تیغ از این کمان گذشته سرباز مقصر نیست، افسر جزء مقصر نیست بلکه کماندار کسی دیگر است به این جهت مردم در خیابانها فریاد زدند...
قره باغ - آقای کیاوش امام چه موقع فرمودند. کسی که قاتل است مقصر نیست و فرماندهش مقصر است. اگر مدرکی دارید ارائه فرمایید.
کیاوش - اجازه بدهید من می‌خواهم بقیه‌اش را عرض کنم.
رئیس - در صحبت قبل از دستور بحث نیست، آقای کیاوش مطلبتان را

۱- تلاوت آیاتی از کلام الله مجید

رئیس - چون اکثریت حاصل نشده است. قرائت کلام الله را میتوانیم شروع کنیم و بعد هم یکی دو نفر می‌توانند قبل از دستور صحبت بفرمایند. فعلاً آماده استماع چند آیه از کلام الله هستیم.

اعوذ بالله من الشیطان الرجیم

بسم الله الرحمن الرحیم

والعادیات ضیحاً. فالموریات قدحاً. فالمغیرات صیحاً. فائرن به نفعاً. فوسطن به جمعا. ان الانسان لربه لکنود. وانه علی ذلک لشهید. و انه لحب الخیر لشدید. افلا یعلم اذا بعثنا فی القبور. و حصل ما فی الصدور. ان ربهم بهم یومئذ لخبیر.

(صدق الله العلی العظیم)

(نمایندگان - صلوات فرستادند)

۲- بیانات قبل از دستور آقایان: کیاوش، دکتر روحانی، خلخالی، دکتر چمران

رئیس - مقدمه عرض کنم که مطلب خیلی زیادی در دستور نداریم جز معرفی اساسی حقوقدانانی که تکثیر و توزیع شده است و آقایان اطلاع دارید و بعد راجع به آنها بحث کردن که همین امروز رأی گیری شود یا اینکه به روز دیگری محول شود، فعلاً نطق قبل از دستور را میتوانیم شروع کنیم چهار و یا پنج نفر دیروز تقاضای وقت صحبت توجیهی کرده بودند و امروز هم سه نفر نام نویسی کرده‌اند که یک نفر از آقایان اسمشان را ننوشته‌اند و فقط نوشته‌اند، نماینده اصفهان، آقای کیاوش بفرمایید. خواهش می‌کنم آقایان توجه به وقت پنج دقیقه بفرمایند.

کیاوش - این توطئه‌ای که من میخواهم شرح بدهم طبق آمار دقیق حداقل پنج ماه شبانه روز توسط خائنین برایش زحمت کشیده شده است. حالا اگر بخواهم در عرض پنج دقیقه بگویم امکان دارد؟

رئیس - شما مطلبتان را بفرمایید تا بعد بینیم اگر آقایان موافقت کردند می‌توانید ادامه دهید.

کیاوش - می‌فرمایید چیزی هم در دستور نیست.

رئیس - خوب، بفرمایید اگر آقایان موافقت کردند.

کیاوش - اگر موافقت میکنند حداقل یک ربع طول می‌کشد.

رئیس - بفرمایید.

کیاوش - بسم الله الرحمن الرحیم. الحمد لله رب العالمین کم من بلاه دفعته اللهم نبهنا من نومة الغافلین.

شاید سیاست در این نوع کارها این باشد که این نوع مطالب در

*- در جلسه علنی شماره بیست و یکم (۱۳۵۹/۴/۳۱) با تصویب ماده واحده‌ای نام «مجلس شورای ملی» به «مجلس شورای اسلامی» تغییر یافت.

مرکز بعد از این رمز را خوانده‌اند رمزش این است. از لشکر به تیپ دوه تپ سه زرهی و تیپ ۳۷ و پادگان مسجد سلیمان - آبی برابر گزارش تلفن نزا جا قرار است یک سری عملیات چتر باز در منطقه غرب کشور و منطقه خوزستان امشب انجام گیرد به یگانهای زیر ابلاغ نمایند از تیراندازی به آنها خودداری شود. برادران ما که در این توطئه بودند اظهار می کنند که بنا بود همان شب به ما خبر داده شود. اینها را قبلاً نشانده بودند در جلسات متعدد که ماه ۴ هزار مسلح داریم، چریکهای فدائی را مجهز کردیم با هلیکوپتر برای خلق عرب اسلحه پخش کردیم با این مطالب به اینها اطمینان داده بودند که کاملاً موفق هستند حتی تلگراف و تلکس و رمزی هست که تیراندازی به اینها نخواهد شد و آن چتر بازها عوامل ما هستند که از کشور عراق برای بمباران کردن پایگاه وحدتی خواهند آمد.

رئیس - آقای کیاوش توجه بفرمائید یک قدری تأمل بفرمائید. من نظرم اینست که آقای کیاوش این مسائل را نخست با دولت در میان بگذارد چون مسائلی است که زیاد هم در اطرافش اطلاع پیدا کردن قبل از اینکه دولت نسبت به آن عمل کند و نتیجه بگیرد صلاح نیست. این اطلاعات احتمالاً باید ضمیمه اطلاعات دولت بشود که از آن نتیجه گیری بشود والا اگر یک مسائلی اینجا گفته بشود که نمی دانیم تالی فاسدی بر اینها مترتب میشود و یا نمیشود؟ و یا اینکه به مصلحت هست یا نه؟ و چون ما در اینجا خالی الذهن هستیم این است که من می خواهم خواهش کنم آقای کیاوش دیگر بحثشان را ادامه ندهند بعد مسائلشان را با دولت در میان بگذارند و بقیه اش را هم اگر لازم شد بعداً به اطلاع مجلس برسانند مضافاً بر اینکه معلوم هم نیست که این صحبت تا چه اندازه ادامه خواهد یافت. نظرم اینست که شما به اندازه کافی فرمودید تذکر دادید که موضوع خیلی مهمتر از این است که تا حالا تصور آن میشده است این مقدار کفایت می کند بقیه اش را با دولت در میان بگذارید که آقایان هم مستحضر بشوند و اطلاعات شما هم ضمیمه اطلاعات دولت بشود آنوقت نتیجه اش را بعداً در مجلس مطرح کنید.

کیاوش - اجازه بدهید چندتا سؤال بکنم.

رئیس - بفرمائید (یکی از نمایندگان - آقای کیاوش ممکن است اینکار جلو بعضی از کارها را بگیرد)

کیاوش - بنده دیگر ادامه نمی دهم فقط می خواهم این را عرض کنم. بدون شک بعضی از متصدیان امور و مخصوصاً فرماندهان بالا در ارتش از ارتش غافلند، مثلاً لشکر ۹۲ یک تیپ به سرز رفته بوده است، دو روز قبل از آن بدون اینکه کسی خبردار باشد فرمانده آنجا که سرهنگ مرادی نامی بوده بدون اجازه مقامات بالاتر همه آن تیپ را تیم ربه اهواز فراخوانده و تمام سلاحها را ریخته اند وسط حیاط بدون اینکه به اسلحه خانه تحویل دهند و رفته اند پی کارشان . یکی از نمایندگان - آقا مصلحت نیست این مطالب را بفرمائید. آقا اینها را اینجا نگوئید.

رئیس - طرح این مسائل فعلاً به مصلحت نیست بعد از اینکه شما با دولت در میان گذاشتید می توانید مطرح کنید.

کیاوش - به خاطر همین کار استاندار آجا را صدا کردند و مؤاخذه کردند بنده استدعا می کنم نه فقط ایشان تقصیری در اینکار نداشتند ایشان دیدند که چون کسی نیست ناچار از پاسداران استفاده کردند استدعا می کنم به جای تنبیه، ایشان را تشویق هم بکنند تا بتوانند استان را نگهدارند.

رئیس - آقای روحانی بفرمائید.

منشی - البته ایشان صحبتشان را اینجا فرمودند از مسؤولین می خواهم که لااقل صحبت های ایشان را بشنوند و بعداً نتیجه را به مجلس اعلان کنند. یکی از نمایندگان - اعضای هیأت رئیسه هم باید نظم را رعایت کنند. روحانی - بسم الله الرحمن الرحیم. بخشی از عرایض من پیرامون ابعادی از همان مسأله کودتا است و بعد هم چند تذکره و یا پیشنهاد. نکته ای که لازم است مجلس محترم شورای اسلامی از آن مستحضر باشد مسأله ای بوده که در روز چهارشنبه بین ساعت ۱/۵ تا ۲ در پارچین اتفاق افتاده است من کاری به خصوصیات این مرکز ندارم همین قدر میتوانم بگویم یک مرکز عظیم مهمات سازی ارتش ما است در حوالی ساعت ۲ آتش سوزی تحقق پیدا می کند که البته این بار اول نبود، چهارمین نوبتی است که در این مرکز از بعد از پیروزی انقلاب آتش سوزی رخ داده و در تمام این موارد به مسامحه کاری این مسأله

ادامه بدهید.

کیاوش - برادر به این جهت بود که همه در خیابانها فریاد زدند ملت فدای ارتش. غیر از این بود؟ پس (قره باغ - این معنی اش این نیست که ما از قاتل گذشته ایم) من می خواهم این نتیجه را بگیرم (قره باغ - از خودتان بفرمائید به امام نسبت ندهید) از این مسأله، برادر کم ظرفیت می خواهم این نتیجه را بگیرم که اگر الان چند نفر از فرماندهان بدست بعضی از عناصر خیانتی کردند معنی اش این نیست که ملت خدای نکرده تصور کند ارتش قهرمان ودلیر و مسلمان ایران همگی در این مسأله مقصر بودند. هنوز همه ما و ملت ما حاضرند خود را فدای آن مقدار از ارتش، از سربازان، از درجه داران، از افسران، بکنند که در مسیر انقلاب اسلامی دارند گام برمی دارند. چون یکی از هدفهای توطئه این بوده که یاسوق میشویم یا نمیشویم اگر سرفوق نشدیم حداقل با زین ارتش و ملت جدائی می اندازیم که مردم نسبت به ارتش بازشل سابق بدبین باشند من این جمله را می خواهم بگویم یقیناً هم تا اینجا که رسیدیم خواسته خود جناب عالی هم هست. به این جهت من پیشنهاد می کنم آن برادران ما که در تهران، همدان در خوزستان که الان من می خواهم درباره اش شرح بدهم در این راه فداکاری کردند و توطئه را کشف کردند و یاد در صدد کشف آن از ماهها پیش بودند، تقاضا می کنم تشویق بشوند و ارتقاء درجه پیدا کنند. مسأله سوم این است که وقایعی که در خوزستان اتفاق افتاده تقریباً مکتوم مانده است مثل اینکه فقط کودتا مربوط به تهران و همدان بوده است در حالی که آنچه که در خوزستان اتفاق افتاده کمتر از تهران و همدان نبوده است زیرا طبق اسنادی که موجود است توطئه ای که در خوزستان بنا بود بشود، نیروی دریائی، نیروی هوائی و نیروی پیاده و نظامی لشکر ۹۲ و پادگان پیاده دزفول، همه سهیم بودند. کاری که آنجا بنا بود انجام شود درست نمونه یا قرینه کاری بوده که باید در اینجا انجام میشد بدین جهت عاملینش دستگیر شدند. انجمن اسلامی لشکر ۹۲ زرهی بقول خودشان چهار پنج ماه پیش به متصدیان امور گزارش دادند. توسط تلفنهای متعدد که تاریخ تلفن حتی مدت تلفن که صحبت کردند هست که در اینجا توطئه ای در شرف وقوع است آنطور که در بازجویی جواب دادند و من ناظر بودم که توجه به آنها نشده است حتی به بعضی ها که نمی خواهم از آنها اسم ببرم، به همه تقریباً خبر داده شده است و اینها مایوس شدند به سپاه پاسدار هم خبر دادند حتی به ابوشریف هم مسأله را خبر دادند. مایوس شدند به ناچار این دونفر گروهان از انجمن اسلامی خودشان رفتند و وارد شدند در همین گروه کودتا که توسط هفت یا هشت فرمانده اولش بوده به اینها تعلیم دادند جلساتی می گرفتند پول توسط اشخاصی به اینها پخش کردند همه آنهائی که در این جریان بودند بغیر از سه نفر سرهنگ که فرار کردند بقیه دستگیر شدند می خواهم ببینم آیا در آن موقع که در خوزستان اینها به این توطئه مشغول بودند متصدیان امور از این هم خبر داشتند که یقین نداشتند. روز پنجشنبه گذشته صبح تصویری بایک نامه رسمی به رادیو تلویزیون آبادان داده میشود. تصویر عبارت از یک شمشیری مثل شمشیر ابن ملجم که از وسط یک فانتوم ردا شده بعد آمده این شمشیر بریده یک هلی کوپتر را و بعد ادامه پیدا کرده و یک جنگنده را از وسط نصف کرده طی یک نامه رسمی از تلویزیون آبادان تقاضا می کنند که این تصویر را ساعت ۶ روز پنجشنبه در عرض پنج دقیقه سه بار از جلوی دوربین رد کنید مردم ببینند. می پرسند این تصویر برای چه بوده است؟ اظهار می کنند به سربازان تعلیماتی داده ایم برای آمادگی بیشتر هر وقت این تصویر را ببینند به پادگان خواهند آمد. به شک می افتند که این دستور از کجا است یکی از سؤالات من هم همین است که این دستور از کجا است نامه از نیروی دریائی است به امضاء و مهر نیروی دریائی است از استانداری تحقیق می کنند استانداری اظهار بی اطلاعی می کند بالاخره دستور می دهند این تصویر پخش نشود. اگر این تصویر پخش میشد، اگر استاندار جلوی آنرا نگرفته بود حالا معلوم نیست سرنوشت این به کجا می انجامید البته تصویر پیش من بود استاندار از من گرفت متأسفانه الان در دستم نیست (خلخالی - مقصود از این تصویر به نظر شما چه بود؟) همان برادرانمان در انجمن اسلامی در بازجویی ها اینطور توجیه کردند. بنا بود این تصویر نشان داده بشود و همه فرماندهانی که بنا بود در نیروی دریائی جمع بشوند جمع بشوند در نیروی دریائی و شروع کنند به ادامه توطئه که از لشکر ۹۲ بنا بود آغاز بشود. در تاریخ ۱۳۵۹/۴/۱۸ این رمز مخبره میشود به لشکر ۹۲ زرهی (خرما) این رمز از خرما به پژوراهام و جزیره خرما همین جا است از نزا جا، ستاد ارتش نیروی زمینی

گذشته است از مرکز آتش سوزی تا ابار مهمات تی - ان - تی . دقیقاً بازرسی که رفته اند ده قدم بیشتر فاصله نبوده من فقط میتوانم بگویم اگر این توطئه تحقق پیدا می کرد عصر چهارشنبه حداقل نصف تهران از بین میرفت یعنی شعاع عملکرد این مواد تا ۷۰ کیلومتر بوده با توجه به اینکه از آن مرکز تا تهران فقط ۷۰ کیلومتر فاصله است بیش از ۲۰ کیلومتر شعاع داخل شهر را فرا می گرفته و از بیست کیلومتر داخل تهران چیزی باقی نمی ماند ، در اینجا خوشبختانه مسؤول وزارت دفاع هم تشریف دارند مسأله را مطرح می کنم بازرس وزارت دفاع وقتی رفته آنجا مسأله را خیلی با مسامحه گذرانده گفته اگر تعمدی در کار بود خود آن طرف هم که آتش سوزی به پا کرده از بین میرفت چون لابد طرف جان خودش را دوست داشته پس پیدا است تعمدی در کار نبوده چون اگر تعمدی بود بوسیله فتیله این کار انجام می گرفته و چون آثار فتیله نیست پس کافی است تازه حالا همان فردی هم که بعنوان بازرس رفته

رئیس - آقای روحانی جنابعالی هم رعایت موضوع را بفرمایید که سوء استفاده نشود از این بیاناتی که شما اینجا میفرمایید.

منشی - این مسائل سری ارتش است .

روحانی - خیر سری نیست مسأله ایست که باید مجلس از آن مستحضر باشد حالا من علتش را عرض می کنم.

یکی از نمایندگان - تقاضا دارم این مطالبی که برادران میخواهند بفرمایند اول با مسؤولین مطرح کنند.

روحانی - مسؤولین میدانند برادر .

یکی از نمایندگان - ما نماینده مجلسیم باید بیایند بما جواب بدهند.

روحانی - در این زمینه مسائلی مطرح است که البته با خود مسؤولین در میان گذاشته میشود.

رئیس - میشود یا شده است ؟

روحانی - هم شده و هم ادامه خواهد یافت .

رئیس - اگر میشود فعلاً مطرح نفرمایید.

روحانی - مسؤولین در جریان هستند من پیشنهاداتی دارم که با مسؤولین در میان گذاشته خواهد شد .

رئیس - خوب چرا اینجا بحث می کنید ؟

روحانی - اجازه بفرمایید آقای سبحانی شما نمی گذارید حرف من تمام شود.

رئیس - من آزادی عمل به شما میدهم ولی از اینکار سوء تعبیر میشود سوء استفاده میشود و این به مصلحت نیست.

روحانی - جناب دکتر سبحانی چه سوء استفاده می شود ؟ این مردم ما هستند که انقلاب کردند این مردم هستند که حافظ انقلاب هستند ، به خدا مردمند که حافظ انقلابند.

رئیس - اجازه بفرمایید مجلس که الان قدرت اجرائی ندارد قدرت اجرائی در دست دولت است .

روحانی - در آستانه رسمیت مجلس باید مستحضر باشد که فردا رسمی میشود.

رئیس - دولت هم خدمتگزار است و می خواهد کار کند. ما نمی خواهیم که تبلیغات ایجاد کنیم.

هاشمی رفسنجانی - چه لزومی دارد اسم محل حساسی که اسوال دولتی در آنجا وجود دارد در اینجا گفته شود و بعد باعث شود که اسوال دولتی بنحوی حیف و سیل یا خراب شود و کسانی هم که اطلاع ندارند با اطلاع شوند ؟

روحانی - آنهایی که توطئه گر هستند از همه ریزه کاریها با خبرند فقط مردم با خبر نیستند.

رئیس - آقا اگر مطلبی غیر از این دارید بفرمایید اگر ندارید ادامه نفرمایید.

سید محمد خامنه ای - این مسائل چه اشکالی دارد که اینجا مطرح بشود اگر مسائلی است که نسبت به آینده است و ممکن است سوء استفاده بشود اینها سری اعلام بشود. ولی حوادثی را که اتفاق افتاده ما باید بدانیم و این کافی نیست عده ای خرابکار بداند و ملت ندانند.

روحانی - من از ادامه مطلب صرف نظر می کنم نکته دیگری که من بعنوان یک نماینده تقاضای آنرا دارم اینست که در حوادث طبعی بسیاری از ریزه کاریها بود که حالا مسؤولین امور به همه ریزه کاریها رسیده اند و به اطلاع ملت نرسانده اند ؟ پس خواهش ما این است که تحقیقاتی که انجام گرفته و

بهمه ریزه کاریهاییکه دست یافته اند با اطلاع ملت برسانند چون تا حدی که ما در کار بودیم و تحقیق کردیم جوابها قانع کننده نبود و اگر مسأله طبعی دقیقاً دنبال میشد شاید همانموقع همه مسائل کشف میشد و باسروز منتهی نمیشد. نکته دیگر این است که دادگاه انقلابی ارتش که برای توطئه گران تشکیل میگردد در کارش عجله نکند و تحقیقات را در حد وسیع ادامه بدهد و کاملاً ریشه یابی بکند ولو اینکه اعدام افراد توطئه گر هم دو هفته سه هفته ، یکماه هم عقب بیفتد هیچ عجله ای در اعدام توطئه گران نیست و تقاضای دیگر من این است که همانطور که در مسأله زنا قرآن میگوید . ولشهد غذا بهما طائفه من المؤمنین توطئه گرها را خوب است که در مراسم نماز جمعه بیاورند و بدار آویزان کنند تا مردم مشاهده کنند و تاثیرش ، تاثیر بیشتری باشد . نکته ای که در اینجا لازم است عرض کنم این است که در این توطئه هم عده ای از بازنشستگان ارتش دخالت داشتند و هم نیروهای باصطلاح مخصوص یکعده ایشان دخالت داشتند این مسأله چندین بار قبلاً به مسؤولین گفته شده بود و حالا هم من اینجا در مجلس مطرح میکنم که در آینده روی این مسأله تصمیم گیری بشود. بازنشستگانی که ما در ارتش داریم عده ایشان خارج از کشور هستند و دارند حقوق میگیرند و مشخص هست که دارند توطئه میکنند . عده ای داخل کشور هستند و حقوق بازنشستگی میگیرند ، باز هم مشخص هست که دارند چکار میکنند عده ای دیگر هم اگر توطئه نمیکنند و سالم هستند حداقل حقوق بازنشستگی کامل بآنها پرداخت نشود معلوم نیست که آنها در رژیم سابق خدمتی نکرده باشند حداقلی که بتوانند زندگی را بگذرانند نه بیشتر ، این صلاح نیست که از مال مردم مستضعف بیک مشت اسیر بازنشسته پول داده بشود و آنها هم در خارج کشور توطئه بکنند.

رئیس - آقای روحانی شما دو تا وقت را گرفتید و آن دو تا وقت هم تمام شد .

روحانی - من سریع مرور میکنم نکته دیگر اینکه راجع به نیروهای مخصوص بارها به مسؤولین پیشنهاد شده که این نیرو را منحل اعلام کنند و اینها خطرناک هستند و متأسفانه توجه نشد و در این کودتا هم نقش عظیمی را آنها داشتند البته در میان آنها هم افراد صالحی وجود دارد که آنها باید بمانند. دیروز آقای اصفهانی ...

رئیس - وقت جنابعالی تمام شد .

روحانی - اجازه بدهید یک لحظه ، آقای اصفهانی اشاره کردند بمسأله همافرها و درجه دارها این را من باید تذکر بدهم که در ارتش زبان خاصی وجود دارد اگر کسی میخواهد راجع به ارتش بحث کند بگوید همافرها و درجه دارها ما در ارتش پنج قشر داریم کارمند و غیر نظامی ، همافر ، درجه دار ، سرباز و افسر و بین تمام این گروهها افراد انقلابی وجود دارد و در میان این پنج گروه هم ممکن است افراد ضد انقلاب کم و بیش باشند بنا براین نام قشر خاص و گروه خاص صلاح نیست که در اینجا مطرح بشود ، تمام نظامیانی (زنگ رئیس) که متعهد و مسؤول بوده اند ما به آنها احترام میگذاریم .

رئیس - آقای خاخالی بفرمایید. دیروز گفتید که دو دقیقه بیشتر صحبت نمیکنید.

خاخالی - دیروز قرار بود دو دقیقه صحبت کنم ولی به اسروز که موکول شد مثل سایر دوستان باید ده دقیقه صحبت کنم ، (خنده نمایندگان)

بسم الله الرحمن الرحيم: السلام عليكم ورحمة الله و بركاته ، روز اول ماه مبارك رمضان را به همه سروران ، و کلاهی مجلس و همه شنوندگان تبریک میگویم و از خداوند تبارک و تعالی میخواهیم که همه ما را در عبادت و اطاعت خداوند متعال پا بر جا و پیروز بدارد اللهم انی افتتح الثناء بحمدك وانت مسدد للصواب بمنك و ایقتت وانك انت ارحم الراحمین فی موضع العفو والرحمة و اشد المعاقبین فی موضع النکال و النقمه ماه مبارك رمضان ماه اطاعت و ماه شمشیر است از یکطرف عفو و بخشش خدا را بمیان میکشد از طرف دیگر تقصیر کارها را در روایتی هست که حضرت امام زین العابدین علیه السلام تقصیر کارها را میگفت یادداشت کنند و آخر ماه رمضان آنها را آزاد کنند و آزاد کردن اسرا در روز عید فطر یک مسأله اسلامی و سهم بوده و از یکطرف دیگر جنگ ها و خونریزیها اکثراً در ماه مبارك رمضان بوده . در جنگ بدر و جنگ احد هم همینطور بوده و جنگ جمل هم همینطور بوده است . خلاصه اشد المعاقبین هم هست فی موضع النکال و النقمه . نوح طوفان دیده ، زجر کشیده ناملازمات ،

ایران و از مجلس شورای اسلامی ایران میخواهم اکیداً و جدّاً نسبت به حرکت‌های بختیار به دولت فرانسه، ژنرال‌دستن، دولت انگلستان هشدار بدهند که این حرکتها یعنی چه؟ یکوقتی هست که یک نفر میرود آنجا اعلامیه پخش میکند خوب، ما حرفی نداریم اینهمه اعلامیه‌ها را پخش کردند اما یک وقتی مقدمات کودتا علیه جمهوری با اسکانات دولت فرانسه و انگلستان، این برای ما قابل تحمل نیست من حرفهای زیادی داشتم ولی وقتم تمام شد و همه شما را بخدا میسپارم و علیرغم این همه کوششهای اهریمنانه جمهوری اسلامی ایران صدها سال دیگر برقرار خواهد ماند (تکبیر نمایندگان).

رئیس - آقای دکتر چمران بفرمایید ضمناً تماشاچیان توجه فرمایند که چند بار تابحال تذکر داده شده که در شعار مشارکت نفرمایند (جمعی از نمایندگان - نمایندگان بودند) آقایان توجه بفرمایید آقای دکتر چمران وزیر دفاع هستند. خیلی از مطالب را میخواهند تذکر بدهند. لطفاً توجه بفرمایید. دکتر چمران - بسم الله الرحمن الرحیم. مثل دوست و برادر آقای خلخالی میخواهم در آستانه ماه مبارک رمضان طلب همتی کنیم و از رحمت و برکت و مغفرت این ماه بزرگ نصیبی هم بما برسد. ما بهر حال نمایندگان این ملتیم، ملتی که انقلاب پیا کرده و انقلاب مقدس اسلامی و نمایندگان چنین ملتی باید مظهر و نمونه تقوا و ایمان و پاکی و گذشت و ایثار و عرفان باشند تا بتوانند این رسالت مقدسی را که بعهد ما گذاشته شده پیاپای برسانند امیدوارم که خدای بزرگ لطفی کند و همه ما را مشمول مغفرت و رحمت خودش در این ماه مبارک بفرماید.

سؤالات متعددی درباره ارتش مطرح شد که بنا بوظیفه شرعی خودم و بحسب روشنگری بعضی از سؤالهای متعددی که دوستان مطرح کردند مختصری ذکر می‌کنم. دو روزنامه را، روزنامه جمهوری اسلامی را از دیروز و پریروز همراه خودم آورده‌ام و سخنی که دوستان خودمان در اینجا مطرح کردند نیز دنباله یا هماهنگ همین مطالب روزنامه‌ها بود که بشدت بارتش حمله شده است. خوشوقتیم که روزنامه جمهوری اسلامی دیروز لحنی جدا از پریروز داشت. فقط یک جمله اینرا از پریروز میخوانم که ارتش بعد از انقلاب نشان داده است که هماهنگ انقلاب نیست و نشان داده است که خلاصه برخلاف مؤمنین و غیره رفتار میکند خوشبختانه دیروز که در همان روزنامه جمهوری اسلامی تصحیح شده است میگوید کسی نمیتواند فداکاریها و رشادتهای پرسنل ارتش را در سرکوبی ضد انقلاب و آزاد سازی غرب کشور نادیده بگیرد، کسی نمیتواند شجاعت و شهادت نیروهای مسلح را در نابودی عوامل عراق و اشراق حزب بعث انکار نماید، کسی قادر نیست نقش عناصر ارتشی را در پاکسازی منطقه قطور مورد اغماض قرار بدهد هیچکس نمیتواند هشیاری انقلابی انجمنهای اسلامی را و خصوصاً انجمن اسلامی نیروی هوایی را در کشف این توطئه ندیده بگیرد بهر حال خوشحالم که روزنامه جمهوری اسلامی با این بیان واضح و صریح خودش روشن کرد ولی متأسفانه بعضی از دوستان نماینده ما همچنان با همان شورو هیجان بارتش حمله میکنند و مطلبی را که میخواهم خدمت دوستان عرضه بدارم این است که همان کسانی که این توطئه را کشف کرده‌اند در داخل ارتش بوده‌اند همان انجمنهای اسلامی و مسئولین دیگری که از دو ماه پیش این موضوع را تحت مراقبت قرار دادند آنها هم جزو پرسنل ارتش بودند خارج از ارتش که نبودند کمیته‌ها و پاسداران خیلی کمک کردند و بخصوص در دستگیری توطئه‌گران در روزهای آخر فداکاری زیادی از خود نشان دادند ولی از دو ماه قبل این توطئه تحت بررسی و مراقبت بوده‌است و همین دوستان مؤمن ما در داخل ارتش بشدت از آنها مراقبت میکردند بنابراین کوییدن ارتش بطور کلی عمل صحیحی نیست عملی است که استعمار میخواهد این قضیه‌ایست که میخواهم روی آن تکیه بکنم ما یا باید بپذیریم که آیا به ارتش نیازی هست یا نیست؟ اگر نیازی نیست خوب مرخصش کنیم ولی اگر نیازی هست در نابودیش نکوشیم مطلبی را که ما بان ایمان داریم و مطمئن هستیم دشمن ما با تمام قدرت خویش میکوشد که ارتش را تضعیف کند حتی نابود و منحل کند شعار انحلال ارتش از شعارهایی است که ضد انقلاب از روزهای اول مطرح کرده و هنوز هم بدنبال آنست.

معاد یخواه - آقای رئیس تذکر آئین نامه‌ای دارم.

رئیس - تذکر آئین نامه‌ای موردی ندارد هنوز صحبت قبل از دستور است. معاد یخواه - اگر صحبت نماینده‌ای تحریف بشود آن نماینده حق دارد

ابتلائات دیده را کار بجائی کشیده که به تعبیر خود من با خدا راز و نیاز میکند و خدا را میخواهد یعنی بمحاکمه میکشاند میگوید. و قال نوح یارب لاتذر علی الارض من الکافرین دیارا. انک ان تذر هم یضل عبادک ولایلدوا الا فاجراً کفاراً. خدایا در دنیا باقی نگذار از این کافرین. کسی که دور بزند حرکت بکند ریشه او را قطع کن چرا؟ حالا میخواهی باقی بگذاری حرفی ندارم اگر باقی بگذاری اینها میمانند یضل عبادک بندگان خودت را به ضلالت و به گمراهی میکشاند و حاصل عمر و ثمره کار آنها غیر از فجور و غیر از فسق غیر از فاجر و کافر چیز دیگری نیست. من کار باین مسأله ندارم که تفضل الهی شامل حال این امت در مراحل حساس بوده است. خداوند خودش بداد این امت رسیده در دشت طبس و جاهای دیگر که نمیخواهم اسم ببرم و شاید این مطالبی را که آقایان گفتند ما هم اطلاع داریم ولی همه مطالب را نمیشود در اینجا مطرح کرد. مسأله این نیست که خدا همیشه ما را میخواهد نگاهدارد مسأله این است که ما باید وضع دژخیمی دشمن خودمان را درک کنیم. اگر این فاجعه اتفاق افتاده بود امام نبود، کمیته جماران نبود، مجلس شورای اسلامی نبود، لانه جاسوسی را هم خراب کرده بودند. مدرسه بزرگ مرحوم مطهری از بین رفته بود. بعضی از پادگانها و بعضی از پایگاهها و شاید آن فاجعه‌ای را که آنها در آن روزنامه‌های کثیفشان از خارج مینویسند و میفرستند که ما مصمم هستیم برای از بین بردن ۱۶ میلیون نفر از ملت ایران، بوقوع میبویست. و این پیشگیریهای محکمی را لازم دارد. بیداری، که نباید ما چنان مجالی به اینها بدهیم که رؤسای سازمان امنیت اهریمنی بعد از یکماه واندی از انقلاب بنام آفتابه ساز، بنام لوله کش بنام تعمیر کار کولر بنام برکش خودشان را معرفی کنند و در جلو نخست وزیری بگویند ما حقوق میخواهیم مگر این ملت ۸۰ هزار نفر قربانی داده بود پس نبود؟ این سلطه اهریمنی آنها که خوابش را میدیدند اگر بر این ملت تسلط میشد آنها با ما چه میکردند؟ الان این مجلس نبود الان خیابانهای تهران پر از دود و خون بود بر شماست که مسامحه نکنید قاطعانه عمل کنید. دشمن، دشمن است. دختر موشه دایان در جنگ اکتبر گفت. گر تو بهتر میزنی بستان بزن دشمن در آن واحد چیره میشود. ما قدرت باروت را نداشتیم و دشمن دژخیم خودمان را که تا دندان مسلح بود ما از ایران و از ایران زمین و از منطقه بیرون کردیم ولی حالا قدرت باروت در دست ما است طرف ما شاه - بختیار - نزیه - انتظام - مراغه‌ای نمیدانم سردمداران فساد که دیروز آمده‌اند انجمنی درست کرده‌اند که خانمهای سیاهپوش در آن مجلس شرکت نموده‌اند آیا مجلس عزا بود، آیا پدرشان از دنیا رفته بود یا اینکه برای خاطر این بوده که مسأله حجاب را که یکی از اساسی ترین مسائل اسلامی است مطرح کرده بودند یا بخاطر اینکه کودتا یشان شکست خورده بوده است. اینها در بیخ گوش خودمان چه میگویند ما قدرت آنرا باید داشته باشیم که در مقابل حرکتهای ضد انقلابی و لویقافه‌های خیلی خوبی داشته باشند ایستادگی کنیم و قدرت آنرا هم داریم و تمام آمال این ملت باین مجلس است مجلس شورای اسلامی باید در این مسأله قاطعانه وارد این کار بشود. من چند تا مسأله را عنوان میکنم یکی آماده باش، آماده باش سپاه پاسداران و ارتش و ژاندارمری و پلیس در مقابل هجومهای احتمالی و باید ما داشته باشیم و نگوییم که امروز نشد پس، فردا نمیشود. الحرب سچی یوم لناویوم علینا دشمن ما مایوس نیست یک عروسک مسخره طرفدار و افور، روشنفکر نما، آقای بختیار بی اختیار کارش بجائی برسد که پایگاه نوزه و حر را اشغال کند و ستاد عملیاتی حکومت نمیدانم چی چی خودش را تشکیل بدهد آنها همان ایادی آمریکا هستند سال‌های سال با آمریکا خدمت کردند حالا هم در بیخ گوش ما در آستانه ماه مبارک رمضان مجالس سخنرانی بر پا میکنند که نه از دین و نه از دیانت خبری هست بلکه خوانندگان را برای اینکه مجالسشان رونق پیدا کند دعوت میکنند. انوشیروانهای کسرائی که آدم‌های مبتدلی بودند که حتی در میان دستگاههای دژخیم دودمان منحوس ارج و قیمتی نداشتند و چون کاسه لیسانی بودند و مانند سگانی که از دور یک لقمه‌ای جلو آنها بیندازید دلشان خوش میشود حالا آنها برای ما وجهه ملی و طرفدار جبهه ملی درست میکنند ما همه اینها را میدانیم و میشناسیم.

رئیس - ده دقیقه وقت شما تمام شد.

خلخالی - دو دقیقه دیگری که مانده میخواهم از آن دو دقیقه استفاده بکنم مسأله‌ای را که میگفتم یکی آماده باش بود از دولت جمهوری اسلامی

از خود دفاع کند آقای چمران صحبتها را دارند تحریف میکنند. حمله‌ای بارتش نبوده حتی پیشنهاد تشویق از عناصر مؤمن و فداکار داخل ارتش هم بوده است.

دکتر چمران - متشکرم جناب آقای معاد میخواهم من میخواستم این برای همگان روشن بشود شاید در ذهن شما اینطور نبود ولی در ذهن عده زیاد دیگری اینطور منعکس شده است این بود که میخواستم برای همگان روشن بشود که هر نهاد انقلابی در این کشور مورد هجوم هست شما میدانید که به جامعه روحانیت کشور حمله میکنند که لجنمالش بکنند میدانید که به سپاه پاسداران و کمیته‌ها هم حمله میکنند که آنها را به لجن بکشند بنابراین هر نهادی هرارگانی که منشأ اثر باشد مورد هجوم دشمن هست و دشمن سعی میکند که آنها را بگوید بنابراین ما نباید وسیله‌ای قرار بدهیم تا این طرح دشمن پیاده شود در رابطه با ارتش.

رئیس - چند ثانیه توقف بفرمائید، باطلاع آقایان میرسانم که در این ساعت (ده و چهل و پنج دقیقه صبح) اکثریت حاصل شده است و مجلس رسمی است آقای دکتر چمران ادامه بدهید.

دکتر چمران - سؤالاتی که سروران مطرح کردند یکی در مورد پاکسازی است شما شاید بدانید که در ارتش بیش از دوازده هزار نفر تا بحال پاکسازی شده است و پاکسازی ارتش زودتر و سریعتر از هر وزارتخانه دیگری انجام شده است و شاید بدانید که بزرگترین حمله‌ها و هجومها بشخص من از طرف نیروهای مرتجع، ضدانقلاب وابسته به طاغوت از داخل و خارج کشور بابت همین پاکسازی‌ها جریان دارد و مسأله پاکسازی که همچنان ادامه دارد مسأله خطرناکی است، دوست عزیز ما آقای دکتر روحانی مسأله‌ای را مطرح کردند که تیپ «نوحه» را منحل کنید. یکی از مشکلات بزرگ همینجاست که تیبی را که بهترین رزمندگان ما هستند منحل کنیم آنها را بیرون بریزیم آنوقت این دوازده هزار نفری را که بیرون ریختیم اینها چه خواهند کرد آیا دشمن میپویندند؟ نمیپویندند؟ با آنها باید چگونه معامله کرد آیا صحیح است که بهترین رزمندگان را دور بریزیم؟ برای اینکه احتمالا یکدهم آنها به دشمن بپیوندند. یا بهتر است آنها را تحت کنترل خود داشته باشیم.

روحانی - انحلال بمعنای اخراج نیست می‌شود که آنها را به واحدهای دیگر منتقل کرد.

دکتر چمران - بهرحال من تعجب میکنم که جناب آقای دکتر روحانی خودشان دست اندر کار ارتش هستند و در سازمان سیاسی و ایدئولوژیک ما بزرگترین نقش را پیاده میکنند و باین مشکلات آگاهی کامل دارند. خلخالی - پس میترسید اگر منحل کردید ملحق بشوند با آنها بنابراین اینها بدرد نمیخورد ما هیچ باکی از آنها نداریم ما به کسی باج نمیدهیم. رئیس - آقای دکتر چمران بفرمائید ادامه دهید.

دکتر چمران - بهرحال دوازده هزار نفر از ارتش پاکسازی شده‌اند و میخواستم به آقای خلخالی این نکته را عرض کنم که در رابطه با پاکسازی ادارات و وزارتخانه‌های دیگر که صد نفر سی نفر، چهل نفر پاکسازی میکنند در ارتش دوازده هزار نفر پاکسازی شده این یک امر ساده‌ای نیست و این عمل بشدت ادامه دارد کمیته‌های متعددی است در نقاط مختلف که مسؤول این کارها هستند و مسأله مهمی که از نظر نظامی بعضی دوستان برسانم این است که دشمن همیشه و همه جا قادر است که کودتائی براه بیندازد خریدن پنج افسر یا بیست افسر برای دشمن با قدرت پول کار ساده‌ایست (کیاوش - افسران مؤمن هرگز خریداری نمیشوند) شما اگر ارتش صدر اسلام را هم در نظر بگیرید دوست عزیز من جز عده انگشت شماری افراد دیگری بودند آنچه‌ای که باید و شاید رسالت مقدس نبی اکرم را درک نکرده بودند (کیاوش - مؤمنین همانها بودند) آنها هم تعدادشان از انگشتان دست تجاوز نمیکرد بنابراین مسأله مهم استراتژیک که برای ما مطرح است که زمینه برای کودتا وجود نداشته باشد و مسأله‌ای را که از نظر نظامی در حال حاضر میخواهم عرضه کنم این است که زمینه برای کودتا نیست بفرس اینک بیست نفر از تیپ نوحه بخواهند کودتا کنند ۱۲ نفر در مقابل آنها میایستند اگر فرماندهی بخواهد هواپیما را همانطور که امام است فرمودند به هوا ببرد پس از مدتی بنزینش تمام میشود باید بنشیند هنگامی که زمینه برای کودتایست درجه داران و افسران و غیره با

۲ نفر افسر همکاری نکنند کودتایی در نمیگیرد مسأله مهم زمینه‌ایست که در آن زمینه ما داریم زندگی میکنیم مسأله‌ای که میخواهم بشما بگویم در تمام دنیا حتی در خود آمریکا حتی در روسیه شوروی، آمریکا در آنجا جاسوس دارد در خود پنتاگون روسیه شوروی هم جاسوس دارد اسری است واضح که یک عده‌ای از افراد کشور را دشمن میتواند بخرد این یک امر کلی است ولی مسأله زمینه است در حال حاضر در ارتش ما زمینه برای کودتا وجود ندارد این ارتشیان ما اطاعت نخواهند کرد زیر بار نخواهند رفت نه فقط ملت ما علیه آنها خواهد جنگید بلکه ارتشیان هم خواهند جنگید مسأله‌ای را که میخواهم بعرض شما برسانم اینست که این ارتش با تمام هجوم و حمله‌ایکه بآن میشود ارتشی نبود که با ملت ما بجنگد، پیروزی انقلاب ما در سایه این حقیقت بود که ارتش به ملت ما پیوست و بجنگید. یک ارتش پانصد هزار نفری اگر میخواست با ملت بجنگد، میلیونها کشته میدادند نه شصت هزار نفر، نه هفتاد هزار نفر، ارتش به ملت پیوست و طاغوت احساس کرد که این ارتش وفادار به منفعته طاغوت نیست. بنابراین گریخت بنابراین ارتشی است که اکثریت مطلق، برفع ملت و برفع انقلاب ما است. بنابراین عده‌ای که میخواهند کودتا به راه بیندازند اعداد معدودی هستند و این عملی است که در همه‌جای دنیا و برای همیشه برای دشمنان وجود دارد، ولی مسأله‌ای را که میخواهم اینجا مطرح کنم این است که بایک بازی سیاسی و با یک کودتای ساختگی که نظیرش را در چند روز پیش دیدیم. سبب نشوند که رابطه ملت با ارتش قطع شود. سبب نشود که آن پرستیژ و شخصیتی را که ارتش ایجاد کرده است و خود شما فرمودید که ملت خودش را فدای ارتش قلمداد میکرد. ازین برود. این وحدت و یکپارچگی بین ارتش و مردم بزرگترین منبع قدرت برای کشور ما در مقابل یگانگان است و این موضوع را شما به تجربه دیده‌اید. مسأله خوزستان را شما بهتر از من آگاه هستید بنابراین شما احتیاج به ارتش دارید. با نیروی پاسداران یا نیروهای کمیته‌ها نمیتوانید در مقابل قدرتهای نظامی بزرگ و سازماندهی دشمن مقاومت بکنید. احتیاج به ارتش هست و بهمین علت است که دشمن سعی میکند، ارتش را با قدرت بگوید، از نظر مردم بیندازد پرستیژ ارتش را ازین ببرد و ما نباید تسلیم این امر بشویم از این کودتاها و نظیر این توطئه‌ها چه بسا که زیاد اتفاق بیفتد ولی همینطور که گفتم زمینه‌ای برای کودتا در داخل ارتش و در خارج از ارتش وجود ندارد اما درباره فرماندهان میخواهم بگویم، به خدای بزرگ سوگند میخورم. افسرانی در این ارتش هستند که من با کمال جرأت و جسارت در پشت آنها نماز خوانده‌ام و نماز میخوانم بدن نیست از یکی از افسران پاک در اینجا اسم ببرم، بنام سرگرد صیاد شیرازی که هم اکنون بفرماندهی عملیات غرب منصوب شده است و یک سرگرد است و رئیس جمهور هم دستور فرمودند که به او دو درجه بدهند که سرهنگ بشود این افسری است که در روزگار گذشته، سال گذشته در سردشت همراه من بود و پاکی و تقوا و ایمان و شجاعت، هر چه بخواهید در این افسر بی نظیر است افسری است که در تفسیر قرآن شاید بتوانم بگویم از اکثریت کسانی که در اینجا نشسته‌اند تبحر زیادتری داشته باشد. چنین کسانی بفرماندهی گماشته شده‌اند. ظهیر نژاد که الان فرماندهی نیروی زمینی است کسی است که قابل قبول همگان در این کشور است. چنین افسران پاکی که مورد قبول همگان هستند به مسؤولیت گماشته شدند. حتی باقری دیروز دوستی از ما به باقری حمله کرد. تیمسار باقری کسی بود که قبل از هر کس (جناب آقای خلخالی هم اطلاع دارند) دو ماه قبل، این توطئه را به رئیس جمهور خبر داد او اگر میخواست بگیرد میتواند بگیرد او اگر میخواست با آنها همکاری کند خیلی امکانات داشت. ولی کسی بود که بطور مرتب اخبار توطئه‌گران را به رئیس جمهور میداد و دولت و رئیس جمهور از کانالهای مختلف، افکار مختلفی دریافت میکردند که یکی از طرف او بود بنابراین به صرف شعارهای تند و احساسات کور افرادی را کوبیده‌اند. در حالیکه گفتم چنین فرماندهانی فکور، سرهنگ فکور که فرمانده نیروی هوایی شماست، کسی است که بیشتر مؤمنین شما در پشت او نماز میخوانند، در پاکی (شاهچراغی - آقای چمران، بگویند که چند روز قبل در سنزل آقای باقری چه چیزهایی بدست آمد. نیروهای مسلمان هوایی وقتیکه به آنجا رفته‌اند عکس شاه، و شیشه مشروب به دست آورده‌اند. اینها را هم بفرمائید، دلیلی ندارد که آقای باقری قبلا بیاید و تذکر بدهد)

دکتر چمران - تشکر میکنم عزیزم ببینید من نمیخواهم. (رئیس - آقای دکتر چمران اسامی را که بفرمایید اینطور ادامه پیدا خواهد کرد) حقایقی هست

که اگر گفته نشود در مقابل وجدان خودم و خدای خودم احساس گناه می‌کنم بدی‌هایش را گفتید ولی هنرش را هم بگویید (اشاره به شاهچراغی) منظور من این است این مطالب را که می‌فرمایید همه را من آگاهی دارم ولی می‌خواستم مطالب دیگری را هم بدانید که یک بعدی و یک جانبه قضاوت نکنید والا دفاعی از او مطرح نیست.

نصراللهی - اجازه بدهید یک تذکر بدهم در اینجا بحث بر سر افراد نیست برادر من (چمران - صحیح است) مسلم است که در ارتش ما افراد بسیار شرافتمندی از ائتلاف مختلف وجود دارد (چمران - احسنت) حرف ما روی ساخت ارتش است و طبیعی است که هر نظام و هر رژیمی نهاد را متناسب با نیازهای خودش می‌سازد (چمران - احسنت، می‌خواستم الان بحث بکنم) حرف من بر سر این مطلب است شما می‌گویید زمینه کودتا در ارتش نیست. من می‌گویم زمینه کودتا در جامعه ما نیست. با این بیداری ملت و بیداری امام زمینه کودتا در ملت نیست. در جامعه نیست نه اینکه کودتا در ارتش نیست، هست، همچنانکه الان روشن شده که تا بحال هفت کودتا کشف شده است. (همه‌همه نمایندگان - زنگ رئیس) حرف بر سر ساخت و دگرگونی ارتش است که چه کردید؟ که قولش را دادید ولی تا بحال ما چیزی ندیدیم (چمران - درست است)

دکتر چمران - من هنوز به آنجا نرسیده بودم، دوست عزیز (رئیس - تسریع بفرمایید) چشم، معذرت می‌خواهم، دوستان از پاکسازی شروع کردند و من هم از پاکسازی مطلب را شروع کردم ولی اگر به مقالات و سخنرانی‌های من در نقاط مختلف از ماهها قبل برخورد کرده باشید از ماهها قبل توجه کردید که من بارها گفتم که نظام ارتش باید عوض شود. نظام ارتش، نظامی است وابسته به نظام طاغوت و ماهها است که دست اندرکار اسانامه‌ها و تغییرات بنیادی در داخل ارتش هستیم و این تغییرات ان شاء الله در اسرع وقت انجام خواهد شد. و خود من هم بهیچوجه من الوجوه همانطوریکه دوست عزیزمان فرمودند به پاکسازی قناعت نمی‌کنم یعنی هنگامی که نظام شما فاسد است حتی اگر افراد خوبی را هم در داخل نظام فاسدی بگذارید فاسد خواهد شد پس نظام باید عوض بشود. البته دشمن تا بحال اجازه چنین فرصتی را برای تغییر بنیادی نداده است یا کمتر فرصت داده است. بهرحال این از اعتقادات اصیل من هست، شاید بگویم که برنامه‌های متعددی در این باره وجود دارد و تا تغییر نظام در ارتش بوجود نیاید شخص خود من قانع نخواهم شد. بنابراین اول پاکسازی است و دوم همین طوریکه فرمودید تغییر نظام بنیادی ارتش هست و شاید همین هفته‌های آینده شاهد تغییراتی باشید. و مسأله سوم انسان سازی در ارتش است. ارتش ما ارتشی است که در خلاء بسر برده و یا شستشوی مغزی زیاد در طول سالیان دراز افکار آنها را به خودشان جذب کرده است. بنابراین باید انسان بسازیم. ارتش را به دانشگاه انسان سازی مبدل کنیم و این یکی از کارهایی است که جناب آقای خامنه‌ای و برادران دیگری که دست اندرکار سازمان سیاسی ایدئولوژیک ارتش بوده‌اند از روزهای اول بشدت بدنبال این برنامه بودند که بتوانیم ایدئولوژی اسلامی خود را در ارتش پیاده کنیم ولی نکته‌ای را که می‌خواهم ذکر بکنم. متأسفم که وقت نیست و مطالب زیاد، سؤالات دیگری رسیده است که اگر جناب آقای رئیس اجازه دهند، جواب خواهم داد و آن اینکه ما باید ایجاد قدرت کنیم و برای ایجاد قدرت احتیاج به سازماندهی داریم هیچگاه نمیتوان قدرتی بوجود آورد جز در سایه فرماندهی، و سازماندهی نمیتوان کرد جز در سایه قانون و نظم و دیسیپلین، با هرج و مرج نمیتوان سازماندهی کرد، با هرج و مرج قادر نیستیم که قدرتی ایجاد کنیم تا در مقابل دشمن بایستیم احساس میکنم که چیزهای زیادی در حال حاضر در کشور ما میگذرد که میتوان اسم آن را هرج و مرج و بی قانونی گذاشت. نکات و مشکلات زیادی که هم اکنون با آن دست و پنجه نرم میکنیم نهادهای انقلابی نیست. عدم التزام نهادهای انقلابی به قوانین و مقررات یا بنظم و دیسیپلین است که لازمه یک نبرد انقلابی در مقابل دشمن هست بهرحال بطور خلاصه و مختصر هرج و مرج چیزی نیست که ما را (زنگ رئیس)

رشیدیان - اجازه بدهید. شما از نظام طاغوتی آنها دفاع میکنید اما به نهادهای انقلابی که انقلاب بوجود آورده حمله می‌کنید متنها خیلی ماهرانه جامعه اسلامی را شما دارید می‌کوید (همه‌همه نمایندگان) آیا آنها تابع این قانون نیستند؟ (دکتر آیت - اخطار نظامنامه‌ای دارم).

رئیس - آقای دکتر چمران، فرمایش تان را بفرمایید، سؤالهائی که از شما

میشود تنظیم بفرمائید تا در فرصت دیگری جواب بدهید. رشیدیان - آقای دکتر سحابی تاکی این وضع ادامه دارد؟ (یکی از نمایندگان - پاکسازی اسمش را هرج و مرج می‌گذارند). دکتر چمران - پاکسازی را عزیز خود من کردم. پاکسازی دوازده هزار نفر به امضاء خود من است.

دکتر آیت - آقای رئیس اخطار نظامنامه‌ای دارم رئیس - آقای دکتر آیت بفرمائید.

دکتر آیت - بعضی از آقایان در مجلس ذو حیاتین هستند هم وزیرند، هم نماینده‌اند، و این خلاف قانون اساسی است. اگر ده دقیقه وقت است همه باید ده دقیقه وقت داشته باشند (رئیس - این بحث دیگری است اخطار نظامنامه‌ای که نیست) ایشان تحت عنوان وزیر بیشتر از بیست دقیقه دارد صحبت میکنند. رئیس - اینجا در جواب توضیحات آقایان نمایندگان است.

دکتر آیت - خیر، این جواب نیست این مسأله باید حل شود نمیتواند کسی ذو حیاتین باشد هم وزیر باشد و هم وکیل این خلاف قانون اساسی است و با نص قانون اساسی مخالف است، اگر باید صحبت بکنند همان ده دقیقه است آنهم به نوبت، خیلی مسائل داریم که صحبت میکنیم بنابراین من مخالفم که بیش از ده دقیقه ایشان صحبت کنند بعلاوه باید به نوبت صحبت بکنند. رشیدیان - مگر اینکه رسماً، مجلس از وزیر بخواهد که بیاید توضیح بدهد. (زنگ رئیس)

دکتر چمران - من که نمی‌خواستم صحبت کنم. عده‌ای سؤال کردند و من دارم جواب سؤالات را میدهم. اصراری ندارم پشت تریبون باشم.

رئیس - آقای دکتر چمران، سؤالات را یکجا جمع کنید تا جلسه دیگری که تقاضا خواهید کرد، جواب بدهید.

دکتر چمران - من حرفی ندارم اگر مایل هستید سؤالات دیگری درباره ضد اطلاعات در ارتش سؤال بکنید اگر میخواهید جواب بدهم، جواب خواهم گفت (همه‌همه نمایندگان، زنگ رئیس).

یکی از نمایندگان - آقا توضیح بدهید. (همه‌همه نمایندگان).

خلخالی - رأی بگیرید که ایشان به صحبتشان ادامه بدهند یا خیر.

رئیس - آقای دکتر چمران - سؤالات را جمع کنید چون ممکن است تکراری باشد و در ساعت دیگری که مراجعه خواهید کرد اجازه خواهید گرفت و صحبت خواهید کرد.

متکی - مسأله وزارت دفاع یا وزارتخانه‌های دیگر پنج دقیقه و ده دقیقه نیست برنامه منظمی گذاشته بشود تا اگر آقایان نمایندگان مطالبی دارند مطرح بکنند بعد آقایان وزراء در مقام پاسخگویی مطالبشان را بفرمایند.

دکتر چمران - عزیزم من اصراری ندارم که حرف بزنم من را مجبور کردند و خواستند که سؤالات را جواب بدهم و شما بدانید که این تخصص من هست و حالا من در اینجا حضور داشتم و از من خواسته شده که جواب بدهم اگر نمی‌خواهید، اصراری ندارم (همه‌همه نمایندگان).

رئیس - آقای دکتر چمران، شما صحبت تان را تمام بفرمائید (همه‌همه نمایندگان) سؤالات تان را جمع کنید و در یک وقت دیگری جواب بدهید.

یکی از نمایندگان - آقای چمران گفت در ارتش آدمهای خوبی هست مگر ما گفتیم آدمهای بدی هست. (همه‌همه نمایندگان).

نقوی - به پیشنهاد آقای خلخالی برای ادامه صحبت رأی بگیرید.

رئیس - مطالب دیگری در دستور هست شما نمیتوانید الان درباره موضوعی که اینقدر مبهم است و دامنه‌اش معلوم نیست تا کجا خواهد کشید بعلاوه این مسائل اسرفوری هم نیست بحث را ادامه بدهید بنابراین بنده نمیتوانم در این خصوص رأی بگیرم مطالب دیگری در دستور است آقای دکتر چمران بفرمائید بنشینید بعداً در وقت دیگری صحبت بکنید آقای هاشمی رفسنجانی بفرمائید.

رفسنجانی - بسم الله الرحمن الرحيم. من دوسه دقیقه فقط دوسه تا تذکر دارم و علت اینکه وقت گرفتم برای این بود که بحث‌های دیروز و امروز بعضی از آقایان بطور کلی به مسؤولان در رابطه با کودتائی که کشف شده اعتراض‌هایی وجود داشت که ممکن است این تذکرات مفید باشد. آقایان روی این مطلب تکیه داشتند اگر در طبع مطالب گفته شده بود این چنین چیزی که پیش آمده، نیامد. اگر در وقتش چنین و چنان نبود و چنین چیزی بوجود نیامد. خوب، خیلی طبیعی است که بعد از انقلاب و بخاطر همین تصفیه‌ها و بخاطر

کمیسیون تحقیق با وسایلی که در اینجا در اختیار دارند نسبت بسوابق این آقایان هم مطالعه‌ای کرده باشند. پیشنهادی هم کرده اند بنابراین من تذکراتی میدهم حالا ملاحظه فرمایید من چکنم؟ الان میخواهد اظهار رأی بکنید. یا فردا محول می کنید یا اینکه اصلاً برای تحقیق بیشتر بوسیله کمیسیون تحقیق فرصت بیشتری برای اینکار بگذاریم بنابراین در این باره اظهار نظر فرمائید. آقای خلخالی، حالا حرفتان را فرمایید (همهمه نمایندگان)

رئیس - اجازه بدهید آقا، مطالب را مخلوط نکنید بگذارید بفهمم که آقایان چه میگویند و من نسبت به همه آنها بتوانم جمع بندی بکنم.

خلخالی - به نظر من خود آقایان اینجا بیایند. هويت اینها را ببینیم. یک قدری به شخصیتشان آشنا بشویم یا آقایان دیگری که وارد هستند قدری توضیحاتی بدهند، پول خرد نیست که آدم بگوید تا حالا هرچه جیم بود دستم آمد. این قرعه کشی میشود، این سئاله اساسی و حساس است نمیشود بدون اطلاع از سوابق آنها ما شش نفر از آنها را انتخاب کنیم این کار خیلی بد است. باید این افراد اینجا بیایند هويتشان، خصوصیتشان، اخلاقشان برای ما مشخص شود مخصوصاً جناب آقای دکتر بهشتی که واردند یا آقای موسوی اردبیلی که واردند اینجا بیایند و توضیح بدهند که اینها که ما هستند؟ مثلاً من آقای هادوی را می شناسم، خوب آقای هادوی خیلی آدم خوبی است اما آدم شل کاری است (خنده نمایندگان) بلی، این واقعیت است.

رئیس - جواب آقای خلخالی را در همین مورد بدهم. صرف آمدن آقایان به اینجا و شناخت ظاهری آنان دلیل بر شناخت باطنی افراد نمیشود (خلخالی - آقای سبحانی، ظاهری نگفتم، به آقای بهشتی فرمایید) تأمل فرمایید. یکی از مسائلی که گفته میشود یعنی سوکول شدن به فردا برای این است که فرد فرد آقایان تحقیق بیشتری بکنند بعد خودتان که اطلاع حاصل کردید اظهار رأی بکنید. (همهمه نمایندگان)

فواد کریمی - باید آقایان بروند مرکز اسناد ملی و کسب اطلاع بکنند.

سید حسین موسوی - به کمیسیون تحقیق برود بهتر است.

رئیس - آقای موسوی جوابتان این است (همهمه نمایندگان) آقایان تأمل فرمایید یک یک صحبت کنید اجازه فرمائید بنده جواب آقای موسوی را بدهم. آقای موسوی فرستادن به کمیسیون تحقیق ممکن است چندین روز طول بکشد زیرا با یتی نظریه از جای دیگر بخواهند و ما این مرحله را که باید هرچه زودتر و بیشتر وارد کار رسمی بشویم و بتوانیم....

سید حسین موسوی - جناب آقای سبحانی شورای نگهبان اهمیتش از وکلایی که اعتبارنامهشان چندین روز طول کشید بیشتر است.

رئیس - با همه این احوال مع ذلک پیشنهاد کنید من فردا رأی گیری کنم یا به روز دیگر سوکول کنم؟ (همهمه نمایندگان - زنگ رئیس). رضا اصفهانی - رأی را معلق کنید، به اینکه حالا رأی میدهم ولی تحقیق بشود (زنگ رئیس).

رئیس - آقای اصفهانی عملی نیست رأی معلق نمیشود.

انصاری - برادران نمایندگان اگر مایل باشند فردا آقای بهشتی که مسؤولیت این کار را دارند تشریف بیاورند و درباره این دوازده نفر توضیحاتی بدهند بعداً کمیسیون تحقیق هم در این زمینه تحقیق بکند (همهمه نمایندگان - زنگ رئیس) کمیسیون تحقیق هنوز کار قبلی اش را انجام نداده است (همهمه نمایندگان - زنگ رئیس)

دکتر هنجی - من معتقدم که نیازی به کمیسیون تحقیق ندارد چون این کار را شورای عالی قضائی کرده بنابراین من پیشنهاد میکنم که یک روز مهلت بدهید مافکر بکنیم تا روز بعدش رأی بدهیم (همهمه نمایندگان - زنگ رئیس) رئیس - آقای مهندس صباغیان فرمائید.

مهندس صباغیان - من پیشنهاد می کنم که ساله ای را که آقای خلخالی پیشنهاد کردند. یک سئاله تکمیلی است و اصولاً حضور این آقایان در اینجا خیلی میتواند مفید باشد هر کسی در یک ربع یا یک فاصله بیشتری اگر لازم است اینجا گذاشته بشود، شرح حال زندگی خودش و خدساتی که در این مدت کرده گفته بشود که با آگاهی بیشتری. و اگر چنانچه افرادی که میخواهند رأی بدهند سؤالی داشته باشند سؤال را می کنند و همان فرد ممکن است آن سؤال را پاسخ بدهد بعداً نسبت به این رأی گیری کنیم والا ارجاع به کمیسیون تحقیق کار درستی بنظر من نیست.

همین جدا سازی نیروهای ضد انقلاب آنها در صدد توطئه باشند. شما میخواهید سفارت آمریکا را اشغال کنیم و اینگونه باشد با آنها رفتار کنیم؟ آنها بیکار بنشینند، خوب بیکار نمی نشینند. مسأله این نیست که توطئه کرده اند. شما چرا روی این تکیه نمی کنید؟ که کسانی که با این دقت توطئه را تشخیص دادند و تعقیب کردند و درست بموقع عمل کردند بطوریکه میداند.. تلفاتی که از طرف ما داده شده است یک نفر است یا به دلیلی دو نفر است آنها هم در اثر اشتباهی است در جریان عمل، خوب شما اینجا را فکر کنید مسؤولانی که توطئه وسیعی که عراق، مصر، اردن، اسرائیل، آمریکا، نیروهای ضد انقلاب، چپ و راست و داخل در آن شرکت داشتند و با این زمینه ها و به این خوبی خنثی شده است. این مسأله را آقایان رویش تکیه نکردند. زود بیایند اینجا و از این تریبون استفاده کنید و آن طرف قضیه را بگیرید، توجه به این طرف هم داشته باشید، البته کسی دلسرد نمیشود آنها تکیه کار میکنند. روحیه شان غیر از این است که با این حرفها دلسرد بشوند اما بهر حال آقایان از این بعد در مقام مسؤول این کشور هستند و فردا همین حرفها را از دیگران خواهید شنید. مسأله بعد این است که هی فشار می آورید چرا مردم نمیدانند چرا قضایای طمس را مردم نفهمیدند؟ من مجبلاً میگویم اگر آن روز مردم بعضی از جزئیات را می فهمیدند امروز این کودتا کشف نمیشد و مهم این بود که ما پیش برویم تا نقطه ای که عده زیادی را بشناسیم. یک فرصت داده بشود تا ضد انقلاب خودش را نشان بدهد آنها تکیه که قابل جذب بودند در رابطه با کودتا، در ارتش جذب بشوند. خوب، فنون مملکت داری صرفاً این نیست که آدم تا چیزی را فهمید بیاید ب مردم مردم بخونند، متین هستند، مخلصند، اما همه مردم همیشه لازم نیست همه چیز را بدانند یک مقدار باید با سیاست و حساب با این مسایل برخورد بشود و مطمئناً همین حالا که من اینجا ایستاده ام بسیاری از چیزها در جریان همین کودتا هست که من میدانم شاید هم اشتباه بکنم اما الان مصلحت میدانم که در مجلس بگویم یا مردم اعلام بکنم آنها تکیه دارند عمل میکنند بهتر از من و نزدیکتر از من خیلی چیزها میدانند که هنوز ضرورتی ندارد به افرادی مثل ما بگویند. چیزهایی را رئیس جمهور در مقام فرماندهی قوا میدانند که ضرورتی ندارد الان ما بدانیم و بطور کلی یک برخورد معقول و حساب شده ای با اینگونه مسائل که خیلی الان در کشور حساس است و حالتی نیست که: اولاً من نمیگویم اشتباه نمیشود. اشتباه میشود، اشتباهاتی هم وجود دارد و اینطور نیست که اشتباه بچربد بر کارهای خوب، کارهای خوب دقیقاً می چربد به مقدار زیادی می چربد بر اشتباهات، ضمن اینکه من از برادرانی که اینجا تذکر میدهند خیلی خوشم می آید از روحیه انقلابی شان و اخلاص شان ولی گاهی انسان احساس میکند که در پشت این تریبون یک مقدار پختگی بیشتری در اظهارات لازم دارد و من خواهشم این است، مسائلی که میخواهد مطرح بشود قبلاً با یک مسؤولی که بیشتر در جریان بوده مطرح بشود ضروری ندارد. افرادی در اینجا هستند که اطلاعات بیشتری دارند نه بخاطر اینکه از شما قویترند بخاطر اینکه مدتی دستشان در کار بوده است و اینگونه مسائل که به مصالح عمومی کشور مربوط میشود. مسائل امنیتی را می گیرد. مسائل نظامی را می گیرد، اینها را یک مشورت قبلی بکنید و مطرح بکنید - بشکریم.

۳ - بحث پیرامون انتخاب اعضای حقوقدان شورای نگهبان

رئیس - دونفر دیگر از آقایانی که ثبت نام کردند باقی هستند که میگذاریم بعد از اینکه راجع به این صورت حقوقدانان که باید تصمیم بگیریم بعد از این صحبت بکنند. آقایان ملاحظه فرمودید که دوازده نفر حقوق دانان از طرف شورای عالی قضائی معرفی شدند که (اسامی آنها در اوراق تکثیر شده و به فرد فرد آقایان داده شده) آقایان باید شش نفر از این دوازده نفر انتخاب کنند تا بلافاصله شورای نگهبان تشکیل بشود و با حضور شورای نگهبان مقدمه گذشتن آئین نامه و سپس انتخابات هیأت رئیسه انجام بگیرد و مجلس وارد دوره قانونگذاری بشود. مسأله این است که این صورت داده شده مسلم است آقایان در صورتی بلافاصله اظهار نظر خواهند کرد که اطلاعاتی هم داشته باشند حتی بعضی از آقایان هم مخصوصاً برای من (خلخالی - حق این بود که دوازده نفر بیایند اینجا) آقای خلخالی، بگذارید من حرفم تمام بشود بعد اظهار نظرتان را بکنید و مطالب با همدیگر مخلوط نشود که من هم متوقف بشوم و نشنوم که شما چه میگویند و شما هم متوجه نشوید که من چه میگویم. توجه فرمایید، حتی بعضی از آقایان هم اظهار نظری کردند که باید این موضوع به کمیسیون تحقیق هم فرستاده بشود و

رئیس - آقایان یک پیشنهاد کتبی بدهید که من بتوانم این مسأله را به رأی بگذارم .

خلخالی - چون این موضوع یک مسأله اساسی و خیلی مهم است به عقیده من یک کمیسیون دیگری باید تشکیل بشود ولو کمیسیون تحقیق نباشد تا هویت اشخاص در آنجا معلوم بشود من نمیگویم کمیسیون تحقیق بلکه میگویم عده‌ای از آقایانی که وارد و مطلع هستند در مورد این دوازده نفر تحقیق بکنند تا نشناخته وارد عمل نشوند.

رئیس - یک پیشنهادی منقح بنویسید که جوانبش معلوم باشد تا من به نظر آقایان بگذارم.

دکتر دیالمه - مسأله فرستادن به کمیسیون تحقیق به عقیده من بی اعتبار قلمداد کردن شورای عالی قضائی است شورای عالی قضائی در آینده بالاترین مرجع ذیصلاح در امور قضائی مملکت خواهد بود. (همه نمایندگان) اجازه فرمایید من توضیح بدهم.

ع- پایان جلسه

رئیس - فعلا ده دقیقه تنفس داده میشود.

(ساعت یازده و سی دقیقه جلسه بعنوان تنفس پایان یافت)

رئیس سنی مجلس شورای جمهوری اسلامی ایران - دکتر یدالله سجایی

منشی - آقای آیت بفرمایند.

آیت - بسم الله الرحمن الرحيم، من معتقدم کمیسیون تحقیق کار خودش را انجام نداده است چه برسد به کار جدید.
خلخالی - کارهایش را انجام داده.

آیت - اجازه بفرمائید آقای خلخالی . موضوع دوم این است که این دوازده نفر باید شناخته بشوند راهش این است که اولاً آقای دکتر بهشتی یا آقای موسوی اردبیلی بیایند و شرح حال آقایان را در جلسه خصوصی نه در جلسه عمومی بدهند زیرا وقتی مطالب گفته بشود یک سرنخ هائی به دست ما میآید و یک کمیسیون ویژه دیگر غیر از کمیسیون تحقیق انتخاب بشوند و بروند تحقیق بکنند، و تحقیقشان را به مجلس ارائه بدهند برآن اساس مجلس رأیش را بدهد. (همه نمایندگان)

منشی - آقای حیدری بفرمایید.

حیدری - بسم الله الرحمن الرحيم، پیشنهاد میکنم بلافاصله شعب تشکیل بشود هر اظهار نظری دارند مشورت بکنند، امروز عصر، مجلس یک جلسه غیر رسمی داشته باشد تا اطلاعات کسب بشود.

منشی - آقای کیاوش بفرمایید.

کیاوش - مملکت احتیاج دارد که در این مورد زودتر تصمیم گیری بشود اگر این مسأله به کمیسیون تحقیق محول بشود ممکن است یک ماه دوماه معطل بشود و این صلاح نیست.